

**Vlaamse
filmpjes**

3295 - Halfmaandelijk - 62e jaargang - 23.03.2012 - P109278 Afgiftekantoor: 3200 Aarschot 1

De blauwe knikker

Johan Vandevelde

averbode

11

historisch

Johan Vandevelde

De blauwe knikker

met tekeningen van Andreas De Ridder

Deze tekst is auteursrechtelijk beschermd en wordt als gratis download aangeboden voor privé- en educatief gebruik. Hij mag zonder toestemming en in zijn geheel afgedrukt en vermenigvuldigd worden (bv voor gebruik in de klas), op voorwaarde dat hij niet wordt aangepast, ingekort, samengevat of op eender welke andere manier wordt gewijzigd. Het doorverkopen van deze tekst of er op eender welke andere manier geld aan verdienen (bv door hem aan te bieden in een commerciële verhalenbundel of via betalende online diensten) is niet toegestaan. Het is verboden om de naam van de auteur en/of deze copyrightgegevens te verwijderen. Voor elk ander gebruik dan hierboven bepaald, is voorafgaandelijk de schriftelijke toestemming van de auteur vereist.

www.johanvandevelde.be

Een nieuw leven tegemoet

Arthur hijgde verveeld een wolkje op het raam en schreef zijn naam erin. Buiten flitste het Engelse landschap voorbij.

Hij voelde nog steeds de warmte van de laatste knuffel van zijn mama. Hij had zijn ouders moeten beloven minstens een keer per week een brief te schrijven. Hoe kunnen woorden op papier een lach of een knuffel vervangen?

Het was een stom ongeval geweest, in die kleine stomerij in het Londense East End. Een moment van onoplettendheid, waardoor zijn papa met zijn handen tussen de stompers was terechtgekomen. Ze hadden hem meteen naar het ziekenhuis gebracht, maar hij zou nooit meer kunnen werken met de stompjes aan zijn armen.

Het gezin Keightly had het al niet breed en zijn mama moest nu zelf naar werk op zoek gaan. Dat lukte niet zo best en de rekeningen stapelden zich op. Arthur was oud genoeg om een baantje als krantenjongen te nemen en zijn zus Marie zou wel ergens als dienstmeisje terechtkunnen.

Maar hun ouders wilden niet dat hun kinderen in hetzelfde armoedige straatje verzeild zouden raken. Ze moesten studeren en een diploma behalen.

Tante Ruth, de zus van hun moeder die in New York woonde, had voorgesteld de opvoeding van Arthur en Marie op zich te nemen tot de zaken wat beter gingen. Daar hadden hun ouders even over moeten nadenken, maar uiteindelijk hadden ze dat toch het beste gevonden. Een week geleden was er dan een brief gekomen met genoeg geld voor een derdeklas overtocht voor twee personen. En voor hij het goed en wel besepte, reden

Arthur en zijn zus al met de trein naar Southampton een nieuw leven tegemoet.

Arthur schrok op toen hij een norske por kreeg.

'Gedraag je!' snauwde Marie boos.

Hij veegde zijn naam uit met de mouw van zijn bruine wollen jas en ging weer netjes op de houten bank zitten.

Marie was zeventien en hun moeder had haar op het hart gedrukt dat ze goed op haar jongere broer moest passen.

Dat ontbrak er nog maar aan! Een bazige zus, die hem als een kind behandelde! Eigenlijk wilde hij nets liever dan terugkeren naar Londen. Maar dat zou de problemen van zijn ouders niet oplossen.

Aan boord

Toen de boottrein in de haven van Southampton kade 44 bereikte, keek Arthur zijn ogen uit. Hij had op de Thames al vaak grote schepen gezien, maar de machtige oceaanlijner die daar lag aangemeerd, was gigantisch! Het schip had maar liefst vier schoorstenen en de achterstevan rees hoger dan een huis boven de kade uit. Op de boeg prijkte in goudkleurige letters de naam *TITANIC*.

Van heinde en verre leken mensen te zijn afgezakt om naar het nieuwe vlaggenschip van de White Star Line te komen kijken en om vrienden en familie uit te wuiven.

Uit de gesprekken ving Arthur op dat de Titanic 268 meter lang was. Het grootste schip ooit gebouwd! De immense afmetingen gaven hem een erg nietig gevoel, waardoor hij zijn ouders nog meer ging missen.

Marie gaf hem zijn koffer en hij kon zijn hand nog net wegtrekken toen ze die wilde vastpakken.

'Ook goed!' zei ze bits. 'Maar als we elkaar kwijtraken in de massa, is het jouw schuld!'

Arthur volgde haar door de mensezee.

Even later liepen ze over een houten loopbrug naar de buik van het schip. Hij keek even omhoog en op een andere loopbrug zag hij een jongen. Die leek een beetje ouder dan hij. Hun blikken kruisten elkaar en de jongen stak glimlachend zijn hand op. Arthur wuifde terug en struikelde bijna aan het eind van de brug.

Een steward nam hun tickets aan en zei waar ze hun but konden vinden. In het schip was het erg druk. En de hectische sfeer werd nog versterkt door de smalle stalen gangen vol kisten, koffers, jengelende kinderen en verwarde volwassenen.

Op dek F was het zo mogelijk nog drukker. De nummering van de hutten klopte niet, maar na lang zoeken vonden ze toch de but waar ze zouden slapen. Helemaal in de boeg van het schip. Het was een kleine vierpersoonshut met twee stapelbedden en een wasbekken. De toiletten waren een eind verderop op de gang. Echte wc's, die je kon doortrekken. Wat een verschil met het hok thuis op het binnenplaatsje! Daar vroren in de winter je billen aan de houten plank!

Nog meer dan een uur voor de afvaart. Kasten waren er niet in de hut. Marie legde de kleren op het bovenste bed. Arthur sloop stilletjes de but uit en begon aan een ontdekkingsstocht door het immense schip.

George

Hij merkte al snel dat de klassen strikt gescheiden werden gehouden. Alle doorgangen tussen tweede en eerste klasse waren afgesloten met deuren of hekken. Dat vond hij best wel jammer, want hij had gehoord dat de luxe van de eerste klasse die van alle andere schepen ver overtrof.

Een dek hoger, in de lange gang die van de boeg helemaal naar de achtersteven liep, baande hij zich een weg tussen koffers en mensen.

‘He, jij daar!’

Door het lawaai benedendeks had Arthur het nauwelijks gehoord. Pas toen hij een hand op zijn schouder voelde, bleef hij staan en draaide hij zich om. Tot zijn verbazing stond de jongen voor hem die op de loopbrug zijn hand naar hem had opgestoken.

‘Hoi’, zei Arthur.

‘We hebben elkaar bij het inschepen al gezien’, zei de jongen. Hij was misschien dertien of veertien en zijn stem klonk al iets dieper. Hij had donker haar en een vriendelijk lachend gezicht. Zijn pet paste bij het ruitjespatroon van zijn wollen jasje. ‘Reis jij ook derde klas?’ vroeg Arthur.

De jongen grijnsde.

‘Tweede. Ik ben op het dek over een poortje geklommen.’

‘Vinden je ouders dat goed?’

‘Ik reis alleen’, antwoordde de jongen trots. ‘Mijn vader wacht op me in New York.’

Arthur wilde niet zeggen dat hij met zijn zus reisde, dus knikte hij alleen maar.

De jongen aarzelde even.

‘Eigenlijk ben ik op zoek naar de machinekamer’, zei hij toen. ‘Ik heb gelezen dat de stoommachines die de Titanic voortstuwen ontzaglijk groot zijn. Je begrijpt dat ik ze dolgraag eens zou willen zien.’

‘Laten we dan samen op zoek gaan’, stelde Arthur voor, blij dat hij nu een doel had voor zijn ontdekkingstocht.

De jongen knikte, opgelucht dat hij niet in zijn eentje door de doolhof van gangen en trappen zou moeten dwalen. Hij stak zijn hand uit. ‘Ik heet George.’

‘Arthur.’ Ze schudden elkaar de hand.

George dacht dat de machinekamer diep in de buik van het schip moest liggen, maar Arthur had een man in grijze overall een stalen deur zien binnengaan.

Een oceaanreus

De deur was dicht, maar niet op slot.

Toen Arthur ze heel voorzichtig opende, werden ze meteen overspoeld door een hels kabaal. Alsof ze voor een kamer met duizenden sissende slangen stonden.

Achter de deur lag een ijzeren loopbrug. George ging zonder aarzelen naar binnen en omdat Arthur er niets voor voelde bij de deur betrapte te worden, liep hij zijn nieuwe vriend achterna. De loopbrug hing boven een ruimte die zich als een ravijn tot in de kiel van het schip uitstrekte. Beneden was het redelijk donker.

De gloeipeertjes die overal hingen, gaven wat zwak, gelig licht. Daardoor leek de ruimte op een onmetelijke grot of een middeleeuwse kerker.

‘Ik zie geen machines!’ riep Arthur boven het kabaal uit.

‘Mallerd!’ lachte George. ‘Je staat er met je neus tegen!’

Arthurs mond viel open. Nu pas merkte hij dat de reusachtige zwarte cilinder waar ze naast stonden maar een klein stukje was van een van de twee kolossale machines die het hart van de Titanic waren. Ruim negen meter hoog waren ze, zo hoog als een huis van drie verdiepingen. De grootste machines die er ooit waren gebouwd. Verschillende dekken lager waren mecaniciens aan het werk. Ze leken mieren aan de voet van twee enorme paddenstoelen. De zuigerstangen die de assen van de schroeven aandreven, waren zo dik als boomstammen.

‘Wat moet het geweldig zijn ze in werking te zien!’ riep George. ‘Weet je dat elke machine duizend ton weegt en meer dan vijftienduizend pk kan leveren?’ Dat had hij gelezen in een magazine over moderne technologie.

Arthur kon van zijn gezicht aflezen dat hij stond te popelen om langs de ijzeren trap naar beneden te gaan en

de mecaniciens uit te horen over de werking van de machines. Maar dat kon natuurlijk niet. Ze konden misschien nog een keer komen kijken. Hij vond George best wel een aangename jongen.

'Hé!' riep iemand plots luid. 'Scheer je weg, rekels!'

De jongens keken geschrokken naar beneden. Twee dekken lager schudde een mecanicien boos met zijn vuist en maakte aanstalten om de trap op te komen. George pakte Arthur bij zijn arm. Hun voeten dreunden op de stalen loopbrug toen ze naar de deur renden.

Even later haastten ze zich door de drukte. Pas toen ze zeker wisten dat ze niet achtervolgd werden, bleven ze staan. Ze keken elkaar hijgend aan en barstten toen in lachen uit. Het was behoorlijk spannend geweest.

Met de belofte dat ze elkaar de volgende dag weer zouden zien, keerde George terug naar de tweede klasse.

Op het nippertje

Om klokslag twaalf uur galmde de sloopshoorn van de Titanic drie keer over de haven van Southampton. Arthur en Marie stonden bij de reling op het voorste kuildek. Ze zagen dat de sleepboten het erg moeilijk hadden om het reusachtige schip naar open water te trekken.

Toen de Titanic ver genoeg van de kade was verwijderd, begon het dek te daveren: de metershoge bronzen schroeven onder water kwamen in beweging. Het schip gleed nu heel langzaam op eigen kracht vooruit. Statig stoomde het langs de Oceanic en de New York, twee kleinere oceaanelijners. Door de mijnstaking lagen die werkloos aan kade 38 aangemeerd.

Opeens steeg er aan dek opgewonden geroezemoes op. Door de hevige golfslag van de Titanic waren de lijnen van de New York geknapt. De achterstevan van het kleinere schip zwenkte langzaam weg van de kade, in het vaarwater van de Titanic. Die daverde opnieuw toen de motoren het schip volle kracht achteruit stuwden.

De matrozen van de sleepboten gooiden touwen naar de bemanning van het op drift geslagen schip. De lijnen spanden zich en er kwam zwarte rook uit de schoorstenen toen de boten hun motoren tot het uiterste dreven.

De New York werd terug naar de kade getrokken en de oceaanelijners misten elkaar op enkele meters. Heel traag kwam de Titanic weer tot stilstand.

‘Dat scheelde geen haar!’ hoorde Arthur iemand zeggen.

‘Maak je niet druk’, zei iemand anders. ‘Dit schip kan niet zinken.’

Allesbehalve rustig

Door de bijna-aanvaring liep de Titanic een uur vertraging op, maar toen trok het machtige schip toch met stomende schoorstenen de open zee op.

Marie had Arthur meegenomen naar de centrale ruimte voor de derdeklaspassagiers in de achtersteven. Het was daar allesbehalve rustig, want het zat er vol pratende en lachende mensen en spelende kinderen. Marie raakte er aan de praat met een jonge Amerikaan en Arthur besloot ertussenuit te knijpen.

Op het achterste kuildek liep hij de trap op. Daar, gedomineerd door twee grote bagagekranen, lag het promenadedek waar de derdeklaspassagiers tijdens de reis even hun benen konden strekken. Er stonden houten banken om uit te rusten, maar Arthurs favoriete plekje was bij de achtersteven. Terwijl de Blue Ensign-vlag driftig klapperde in de wind klom hij op de eerste sport van de reling. Hij leunde voorover en kon zo het schuimende water zien dat door de drie machtige schroeven werd opgestuwd. Hij dacht terug aan de gigantische stoommachines in het ruim en aan George.

Het eten werd op dek F opgediend in de eetzaal van de derde klasse. Met zijn witte dennenhouten wanden en ronde patrijspoorten straalde die ruimte en licht uit.

Arthur en Marie aten er samen met de andere passagiers aan lange tafels, die netjes gedekt waren met smetteloos witte tafellakens. Het eten was lekker en voedzaam en er was genoeg voor iedereen. Arthur kon zich niet herinneren dat hij ooit al zo lekker en zo veel had gegeten.

Best wel een leuk voorstel

Nadat de Titanic de havens van Cherbourg en Queenstown had aangedaan, begon het schip op 11 april 1912 's middags eindelijk aan zijn grote tocht over de oceaan.

Sinds hun bezoek aan de machinekamer had Arthur George niet meer gezien. Misschien vond de jongen het toch te riskant nog een keer naar de derde klasse te sluipen. Misschien was hij al tevreden dat hij de machines eens had kunnen zien, al hadden ze toen niet gewerkt.

Tegen de avond klonk er muziek uit de gemeenschappelijke ruimte onder het promenadedek. Iemand was daar achter de piano gaan zitten en speelde een oud Iers volksdeuntje. Sommige mensen deinden vrolijk mee op de muziek en na een poosje begonnen ze zelfs te dansen. De Amerikaan met wie Marie een gesprek had aangeknoopt, wilde ook wel een dansje met haar wagen.

Het was lang geleden dat Arthur mensen nog zo veel plezier had zien maken en hij keek opgetogen naar de lachende gezichten. Daardoor vergat hij even het leed van zijn ouders, maar zodra dat tot hem doordrong, voelde hij het weer knagen vanbinnen.

Een meisje van ongeveer zijn leeftijd lachte naar hem en hij lachte terug. Ze verwachtte vast dat hij met haar zou dansen, maar daar had hij echt geen zin in. Hij liep de zaal uit.

Aan de heldere hemel schitterden miljarden sterren. Op het promenadedek waren nog mensen van de avond aan het genieten. Op een van de banken zat een koppeltje. De jongen hield de hand van het meisje vast en fluisterde haar lieve woordjes toe.

Arthur liep naar de achtersteven en keek over de reling. De oceaan leek een zwart ravijn. Alleen het kolken van het water was er te horen. Op de oceaan was de Titanic een eenzaam baken van duizenden lichtjes. Een drijvende sterrenhemel in oneindige duisternis. Arthur leunde met zijn rug tegen de reling en hoopte dat zijn zus in de armen van haar Amerikaan de tijd zou vergeten.

Aan de overkant van het kuildek, op het promenadedek van de tweede klasse, zag hij plots beweging. Iemand klom over het poortje dat de trap naar het kuildek afsloot. Zelfs van zo ver en met schaars licht herkende Arthur zijn nieuwe vriend. Hij rende hem tegemoet tot onder de bagagekraan bij de trap.

‘Hoi!’ zei George vrolijk. ‘Ik hoorde muziek en dacht dat ik je hier wel zou vinden.’

‘Ik weet niet of we in de machinekamer kunnen’, zei Arthur. ‘Geeft niet. Ik vind het heel aardig van je dat je me meenam en ik zou iets terug willen doen. Zin om te zwemmen?’

‘In zee?’ schrok Arthur.

George proestte het uit. ‘Tuurlijk niet! In het zwembad!’

Nu schoot Arthur in de lach. ‘Een schip heeft toch helemaal geen zwembad!’

‘De Titanic wel. Maar alleen voor eersteklasreizigers.’

‘Jammer’, zuchtte Arthur. ‘Wij mogen er dus niet in.’

‘Mogen niet, maar kunnen wel!’ George grijnsde schalks.

‘De maaltijden voor de eerste en de tweede klasse worden in dezelfde keuken klaargemaakt. Die heeft dus doorgangen naar de twee klassen en die zijn altijd open.’

‘Jij bent gek!’ lachte Arthur.

‘Nou, wat denk je?’

Arthur dacht even na. Hij kon kiezen: zich steendoor vervelen tot zijn zus hem kwam zoeken of een spannend avontuur beleven. Hij knikte.

‘Prima!’ zei George. ‘Maar hou je gediisd! Ze mogen ons niet betrappen!’

Arthur volgde hem over het hekje naar de tweede klasse. Hij voelde zich niet op zijn gemak op verboden terrein, maar Georges vastberadenheid stelde hem gerust.

Een paartje dat op het dek van de koele avondlucht aan het genieten was, gunde hun amper een blik.

Van de ene verbazing in de andere

Ze liepen de trappenhal in. Die was natuurlijk veel mooier dan de ijzeren van de derde klas. Veel mahoniehout en glanzend linoleum op de vloer. Arthur volgde zijn vriend naar beneden en door een openstaande deur zag hij een prachtige bibliotheek. Mannen en vrouwen zaten daar te praten, koffie te drinken of brieven te schrijven. Een dame keek op van haar boek, zag hem in de deuropening staan en glimlachte. Hij lachte terug, maar George trok hem bij zijn mouw de hal in.

‘Sta daar niet te gapen! je valt op!’

Nog een dek lager kwamen ze in de grote eetzaal van de tweede klasse. Net als in die van de derde stonden er lange, gedekte tafels, maar de honderden houten draaistoelen waren aan de vloer vastgeschroefd.

Eiken lambrisering, een piano en linoleum maakten het allemaal nog extra sjiek. Iedereen had het avondeten al achter de kiezen en de tafels waren al gedekt voor het ontbijt.

De jongens slopen behoedzaam naar de andere kant. George bleef bij een deur staan en loerde door het raampje. Hij wenkte Arthur en duwde de deur heel stilletjes open.

Ze zagen een witte wand met doorgeefluiken en het rook er naar versgebakken brood. Er klonken stemmen en ze vluchtten snel door een deur toen er een man met witte schort en koksmuts aankwam.

In een gang liepen ze langs kamers waar serviezen, bestek en glaswerk werden bewaard. Door de deur aan het eind van de gang kwamen ze in de immense keuken. Een onoverzichtelijke doolhof van aanrechten, ketels en fornuizen. Er waren nog een paar mensen aan het werk, want er waren altijd wel passagiers die voor het

slapengaan nog iets wilden eten in hun hut. Bij een fornuis stond een kok. George en Arthur slopen gebukt verder. Achter tafels en aanrechten door, tot bij een dubbele deur. Dat was die van de aanrechtkeuken van de eerste klas, waar alle maaltijden op borden werden geserveerd. Ook daar waren nog obers en koks aan het werk om late hongertjes te stillen en slaapmutsjes in te schenken. De jongens doken weg achter een serveerwagentje, want er kwam een ober aan met een zilveren schotel met oesters.

Net toen Arthur zich begon of te vragen of hij de weg naar de derde klas wel zou terugvinden, trok George hem bij zijn mouw door een dubbele deur de eetzaal van de eerste klas in.

Arthur hapte naar adem. De zaal strekte zich uit over de hele breedte van het schip en was zeker de mooiste die hij ooit te zien zou krijgen. De talloze tafels waren gedekt met witte tafellakens.

Ze werden omringd door comfortabele fauteuils met kussens van groen leer. Het witte hout- en ijzerwerk was versierd met kunstige, krullende motieven en aan het plafond hingen stijlvolle kristallen lusters. Het leek wel een paleis!

George en Arthur bukten zich achter een tafel, want obers in keurig blauw uniform waren alles aan het klaarzetten voor het ontbijt. Met één oog op de obers gericht haastten de jongens zich gebukt tussen en onder de tafels door naar de andere kant van de zaal. Ze hoorden klassieke muziek en geroezemoes van stemmen.

Even later duwde George de deur open en ineens stonden ze midden in het licht en de muziek van de ontvangstzaal. Dat was de centrale ontmoetingsplek voor de eersteklaspassagiers. In rotanstoelen zaten voorname dames en heren, zo deftig gekleed dat ze prinses en

prinsessen leken. Bonte hoeden met veren, lange jurken, juwelen van goud en zilver en schitterende diamanten. Ineens leek Arthur wel een schooier in zijn wollen jas en met de trui die zijn moeder voor hem had gebreid. Gelukkig sloegen de passagiers geen acht op de jongens, zo druk waren ze in gesprek. Arthur en George haastten zich zo snel en onopvallend mogelijk naar de monumentale eiken trap.

Twee dekken lager kwamen ze in een wat soberder gang. 'Je had gelijk!' zei Arthur verbaasd toen ze bij een deur kwamen waarop *Swimming Bath* stond. 'Ben je zeker dat er niemand is?'

'Op dit uur is het zwembad gesloten', zei George. 'Maar de deur niet.'

Blijkbaar was het niet de eerste keer dat hij er kwam zwemmen en dat verbaasde Arthur niet.

Een grote glazen knikker

Het zwembad lag er inderdaad verlaten bij. Het werd verlicht door tientallen lampen, die aan de stalen balken hingen. Achter de patrijspoorten, hoog in de wand, hing de zwarte nacht. Op het water golfden zwarte rimpels, veroorzaakt door het geweld van de machines in de buik van het schip. Aan de linkerkant waren er kleedhokjes, maar daar trok George zich niets van aan. Hij trok gewoon zijn kleren uit en sprong van de kant in het water.

Proestend kwam hij weer boven. ‘Waarop wacht je?’ riep hij. Arthur lachte, trok ook zijn kleren uit en dook hem achterna. Het water was heerlijk warm en smaakte zout. Het was zeewater.

Het zwembad was geen tien meter lang, dus niet echt geschikt om een wedstrijd te zwemmen. Maar dat vonden de jongens niet erg. Ze probeerden elkaar onder water te trekken en te duwen en al snel waren ze zo hard aan het stoeien dat het water alle kanten op spatte.

Moe van het ravotten gingen ze uiteindelijk naast elkaar op de rand van het zwembad zitten.

‘Reis jij ook alleen?’ vroeg George na een poosje.

‘Met mijn zus’, gaf Arthur wat onwillig toe. En daarop vertelde hij over het ongeval van zijn vader, over de geldproblemen thuis en over zijn tante Ruth en oom Edward, die hem in New York zouden opwachten.

‘Ik heb mijn vader al tien jaar niet meer gezien’, vertelde George. ‘Na de dood van mijn moeder is hij naar Washington teruggekeerd. Ik ben opgegroeid bij mijn grootouders. Maar die zijn nu ook al een dagje ouder en het wordt steeds moeilijker voor hen. Mijn vader zal zich zeker niet veel om me bekommeren. Hij gaat me naar een

kostschool sturen, heeft hij gezegd.' Hij keek een beetje bedrukt.

'Heb je je vader in die tien jaar nooit gezien?' vroeg Arthur. 'Is hij je nooit komen bezoeken?'

George schudde zijn hoofd.

'Hij stuurde me brieven en cadeautjes met mijn verjaardag en met kerst. Dat is het zowat ... Moment, ik wil je iets laten zien!' Hij stond op en rommelde in zijn kleren op de vloer. Uit een broekzak haalde hij een grote knikker tevoorschijn en hij gaf die aan Arthur.

De knikker was helemaal glad en glanzend en van het diepste blauw dat je je kunt inbeelden. Wat een verschil met de kleien knikkers waarmee Arthur altijd had gespeeld ...

'Dat is mijn geluucknikker', zei George. 'Hij is van echt glas. Dat kunnen ze alleen maar in Amerika.'

Er viel een stilte en ze keken elkaar aan.

'Het zal wel meevallen', zei Arthur toen. 'Op die kostschool kun je leren hoe je stoommachines bouwt, net zoals die van de Titanic.'

George glimlachte. 'Dat zou geweldig zijn. Als ik locomotieven of scheepsmotoren kon ontwerpen. Of oceanlijners, zoals deze. Weten dat mijn schip iedere keer weer duizenden mensen veilig naar de andere kant van de oceaan zou brengen. Dat moet een machtig gevoel zijn! Als ik ...' Hij zweeg abrupt, want er klonken voetstappen in de gang.

Als door een wesp gestoken sprongen de jongens overeind. Ze grabbelden hun kleren bij elkaar en doken in een kleedhokje. De deur van het zwembad ging open. Met ingehouden adem luisterden ze naar de schoenen op de tegels.

Had iemand hen misschien naar binnen zien gaan en hen

verklikt bij de steward? Ze hoorden de deuren van de kleedhokjes een voor een opengaan ...

George schoof snel het grendeltje dicht. Net op tijd, want een paar tellen later werd er aan de deur gemorreld.

Arthur bleef cool.

‘Kan een dame zich hier niet in alle rust omkleeden?’ zei hij met een hoog stemmetje. Het klonk heel deftig, maar verontwaardigd. George moest zich geweld aandoen om het niet uit te proesten. Arthurs stem klonk echt als die van een adellijke jongedame die daar in haar korset stond.

‘Mijn excuses, mylady’, zei een mannenstem. ‘Het zwembad is gesloten.’

Arthur dacht dat de man nog zou vragen of de dame misschien toevallig twee belhamels had gezien, maar dat deed hij niet. Het was immers ongehoord een dame van een hogere stand nog verder lastig te vallen.

De jongens hoorden de deur dichtvallen en haalden opgelucht adem. Ze kleedden zich snel aan en maakten dat ze wegkwamen. Het was ijskoud toen Arthur met nat haar weer over het hekje klom dat de trap naar het achterste kuildek afsloot.

George bleef aan de kant van de tweede klasse staan. ‘Dat was briljant!’ zei hij. ‘Die kerel geloofde echt dat je een vrouw was!’

‘Ik weet niet of ik dat wel als een compliment kan beschouwen!’ lachte Arthur.

George legde vriendschappelijk een hand op zijn schouder. ‘Tot morgen, maatje!’

‘O!’ zei Arthur. ‘Bijna vergeten!’ Hij haalde de blauwe knikker uit zijn broekzak.

Maar George pakte hem niet aan. ‘Hou jij hem maar. Je hebt hem verdiend.’

‘Maar het is je geluक्सknikker!’ protesteerde Arthur.

‘Ik ben veertien. Ik hoor niet meer met knikkers te spelen.’

‘Dank je wel’, zei Arthur. ‘Ik zal er goed zorg voor dragen. En als je hem ooit terugwilt ...’

‘Ga nu maar!’ lachte George. ‘Voor je zus ongerust wordt!’

Het verleden en de toekomst

Toen Arthur over het kuildek liep, viel het hem op dat hij geen muziek meer hoorde.

Plots greep iemand hem ruw bij een arm.

‘Ah, hier ben je, Arthur Keightly!’ Marie keek hem boos aan. ‘Ik zoek me al de hele avond rot naar je!’

‘Ik was met een vriend het schip aan het verkennen’, verdedigde Arthur zich.

‘Kon je dat niet even komen zeggen? Ik dacht al dat je overboord was gevallen!’

‘Je bent mijn moeder niet!’ zei hij bits.

‘Nee, ik ben je zus! En ik ben verantwoordelijk voor je tot we in New York zijn!’

Arthur zuchtte en gaf het op.

Toen hij wat later onder de wol lag, bedacht hij dat zijn vriendschap met George hem even zijn heimwee had laten vergeten. George klampte zich niet vast aan het verleden. Hij keek naar de toekomst, hoe onbekend en angstaanjagend die ook was. Arthur begreep nu dat dat het beste was. Aan het verleden kon hij niets veranderen. Maar hoe zijn toekomst er zou uitzien, zou grotendeels van hemzelf afhangen ...

Samen dromen

George sloop nu iedere dag naar de derde klasse om samen met Arthur het schip te verkennen. Dat was zo groot dat je er wekenlang in kon ronddolen. Jammer genoeg was de machinekamer nu afgesloten. Maar George liet het niet aan zijn hart komen. Er waren genoeg andere interessante plekken. Ze daagden elkaar uit om op de hoge bagagekranen te klimmen, liepen een wedstrijd langs de reddingsloepen op het promenadedek van de tweede klasse ...

Op een zonnige dag klommen ze op een ijzeren ladder tot ze vlak onder de achterste schoorsteen stonden. Overal om hen heen lag de oceaan. Als een eindeloze, glanzende vlakke, die aan de horizon scherp werd afgesneden door de heldere lucht.

‘Dit zou ik wel mijn hele leven willen doen’, zei George enthousiast. Hij kneep zijn ogen dicht voor de zon en de wind speelde door zijn haar. ‘Mijn hele leven op zee, alleen maar de rust van het water ...’

Arthur knikte.

‘Ja, dat zou inderdaad fantastisch zijn’, glimlachte hij.

‘Als je wilt, mag je met me mee’, zei George. ‘Twee vrienden die samen de wereld verkennen!’

‘Mogen mijn ouders ook mee?’

‘Tuurlijk! Maar die nare zus van je laten we thuis!’

Arthur giechelde.

En terwijl ze naar de oceaan keken, vertelde George over de wonderlijke avonturen die ze samen zouden beleven.

Een huizenhoge witte massa

Op zondagavond was er feest op het voorste kuildek. De derdeklaspassagiers speelden opzwevende Ierse volksdeuntjes en zongen en dansten dat het een lieve lust was. Marie hoste in de armen van haar Amerikaan over het dek. Vanaf de hoger gelegen promenades keken de andere passagiers lachend toe. Arthur was er niet. Hij zat eenzaam op een bank op het achterdek, ver van de feestdrukte, en blies wolkjes terwijl hij zich warm wreef. George was die dag niet komen opdagen en Arthur was een beetje ongerust. Stel dat zijn vriend betrapt was ... Iets voor halftwaalf zag hij George dan toch over het hekje van de promenade van de tweede klasse klimmen. 'Ik was vooraan naar jou op zoek', zei George toen hij naast hem op de bank ging zitten. 'Waarom ga je niet dansen?'

Arthur kreeg een kleur. 'Ik kan niet dansen.'

'Ik ook niet, maar dat geeft toch niet? Er zitten vast wel meisjes tussen die Engels spreken en die ook niet kunnen dansen.'

Arthur lachte en er viel een stilte. De ritmische muziek van het feest vermengde zich met de zachtere klanken van de klassieke muziek uit de eerste klas. Het was een heldere nacht en de zee was net zo kalm als de vorige dagen.

'Zodra we in New York zijn, is het voorbij', zei Arthur ten slotte.

'Wat bedoel je?'

'Onze vriendschap ...'

'Nonsens! We kunnen elkaar toch brieven schrijven?'

'Ik ken het adres van mijn oom en tante niet', zei Arthur somber.

‘Ik geef je toch gewoon het adres van mijn vader’, stelde George hem gerust. ‘Dan schrijf jij de eerste brief, met je nieuwe adres erin. Ik schrijf het morgen wel even voor je op.’

Alsof ze zijn belofte wilde benadrukken, luidde de scheepsklok vooraan drie keer.

‘Kom toch naar het feest’, drong George aan. ‘Het leven is te kort om er niet van te genieten. Je moet alleen maar zorgen dat je zus je weer niet bij de lurven grijpt.’

‘Oké’, grinnikte Arthur. ‘Maar ik dans niet!’

Net toen ze opstonden, daverde het schip lichtjes.

‘O jee!’ schrok George.

Maar dat riep hij niet vanwege de schok. Die hadden ze amper gevoeld. Maar aan stuurboord doemde tegen de heldere nachthemel een huizenhoge witte massa op.

Ze renden naar de reling en keken met open mond naar het voorbijrijvende gevaarte: een torenhoge berg van sneeuw en ijs, zo dichtbij dat ze hem bijna konden aanraken.

‘Een ijsberg!’ riep George verbaasd uit. ‘Dat scheelde vast geen haar!’

‘Wat is hij kolossaal!’ riep Arthur.

‘Kom mee!’

Ze renden de trappen of en haastten zich over het muisstille E-dek naar de boeg. Boven, op het voorste kuildek, klonk er gelach en gejoel. De muziek was gestopt en aan stuurboord was het dek bezaaid met enorme brokken ijs. Enkele mannen en jongens, onder wie ook Maries Amerikaan, waren ermee aan het voetballen.

George ging meteen mee *ijsvoetballen*, maar voor Arthur hem kon volgen, had Marie hem al te pakken.

‘Geen sprake van, broertje! Het is al lang bedtijd!’

‘Toe, Marie!’ kreunde hij. ‘Ik moet morgen toch niet naar school!’

Maar ze was onvermurwbaar. Er zat dus niets anders op dan George goedenacht te wensen. Arthur kon wel door de grond zinken van schaamte omdat zijn zus hem als een kind behandelde in het bijzijn van zijn vriend.

Een dek lager, in de grote open ruimte van de derde klasse, ging het feest verder. Maar Marie hield zijn hand in een stevige greep en hij kon niet anders dan samen met haar de trap aflopen.

Beneden, op dek F, waren enkele passagiers uit hun hut gekomen.

‘Weet u soms waarom we gestopt zijn?’ vroeg een oudere dame aan Marie.

Nu pas viel het Arthur op hoe ongewoon stil het daar was. Tijdens het varen hadden ze altijd het ritmische stampen van de machines gehoord, maar dat was er nu niet.

Ze lagen inderdaad stil!

Een steward liep door de gang en verzekerde iedereen dat het maar een kort oponthoud was. Over een uurtje zouden ze zeker verder varen.

Arthur trok zijn pyjama aan en kroop onder de wol. Hij probeerde te slapen, maar op de gang werd er druk gepraat.

Over het hellende dek

Wat later werd er hard op de deur gebonsd en Arthur was meteen weer klaarwakker.

Marie stond kreunend op en deed open.

De steward die had aangeklopt, stond al vier deuren verder. Terwijl hij met zijn vuist op iedere deur bonkte, riep hij dat iedereen zijn reddingsvest moest aantrekken.

Arthur kleepte zich snel aan.

Marie vond vier vesten van wit canvas onder haar bed.

‘Het is maar uit voorzorg’, zei ze.

Maar Arthur hoorde onzekerheid in haar stem.

Op de gang heerste nu een drukte van belang. Overal zag hij witte reddingsvesten. Een andere steward maande de passagiers aan zich naar de achterstevens te begeven.

Arthur en Marie volgden de menigte. Ze hoopten te weten te komen wat er aan de hand was. De sfeer onder de passagiers was gelaten en dat stelde Arthur toch een beetje gerust.

Toen ze op het achterste kuildek kwamen, klonk er een scherpe knal. Een vuurpijl deed de nachthemel helrood oplichten. Arthur kende niet veel van schepen, maar hij wist wel dat een schip in nood verkeerde als het vuurpijlen afschoot. En hij begreep nu ook dat de reddingsvesten geen voorzorgsmaatregel waren. Samen met Marie probeerde hij zich een weg naar de reling te banen.

Plots hoorde hij zijn naam roepen. Hij bleef staan en speurde om zich heen. George stond bij het hekje op de promenade van de tweede klas. Hij hield zijn handen om zijn mond en riep zo hard als hij kon.

Arthur pakte Marie bij een hand en trok haar mee.

‘He, waar ga je naartoe?’

George had ook een reddingsvest aan. Hij lachte opgelucht, maar werd meteen weer ernstig.

‘Ze laten de reddingsloepen neer!’

‘Wat?’ schrok Marie.

‘We hebben de ijsberg geraakt! Ik heb iemand horen zeggen dat het schip aan het zinken is! Daarom ben ik jullie komen zoeken ...’

‘Maar hoe komen we bij de reddingsloepen?’ vroeg Marie.

Dat zouden vast alle derdeklaspasagiers zich wel afvragen. Het was niet gemakkelijk om van de derde klas op het sloependeck te komen. Alle doorgangen tussen de klassen waren afgesloten met hekken en poortjes.

‘Volg me maar!’ zei George.

Arthur en Marie klommen over het hekje en liepen achter hem aan. In de tweede klas liepen ze de trap of tot in de eetzaal op dek D. En vanaf daar volgden ze de weg die de jongens genomen hadden om naar het zwembad te sluipen. De keuken was nu helemaal verlaten en ook in de prachtige eetzaal van de eerste klasse was niemand.

Terwijl hij liep, voelde Arthur dat het dek naar voren helde. Ze waren inderdaad aan het zinken!

Vrouwen en kinderen eerst

Ze liepen de monumentale eiken trap op en kwamen op het sloependek. Daar haastten ze zich tussen de massa naar de reddingsboten aan bakboord.

Een van de sloepen daalde al en Arthur zag dat er nog heel wat plaats in was.

‘Vrouwen en kinderen eerst!’ riep een officier en hij hield de mannen op een afstand.

George wurmde zich met Marie en Arthur naar voren ‘Hoe oud is die jongen?’ De officier wees naar Arthur.

Marie pakte de hand van haar broer vast.

‘Hij is elf’, loog ze. ‘Hij is mijn broertje.’

Arthur was opgelucht toen de officier hen doorliet. Maar toen George in de sloep wilde stappen, werd hij tegengehouden. ‘Alleen vrouwen en kinderen, jongeman!’

‘Hij is mijn neef, meneer!’ riep Arthur snel. ‘Alstublieft!’

Maar de officier was onverbiddelijk.

Arthur wilde uit de sloep klimmen. Hij kon toch niet zonder zijn vriend vertrekken! Maar Marie hield hem tegen.

‘Maak je geen zorgen!’ riep George. ‘Ik pak de volgende sloep wel!’

En opeens was hij verdwenen.

Naar de haaien

De sloep werd neergelaten en weggeroeid.

Arthur zag de duizenden lichtjes achter de patrijspoorten. Het reusachtige schip helde vervaarlijk naar voren. Het was maar een kwestie van tijd meer, de boeg zou helemaal onder water verdwijnen.

Op de dekken krioelde het van de mensen. Het was ondenkbaar dat ze allemaal in de reddingsloepen konden ...

Arthur vocht tegen zijn tranen. Hij protesteerde zelfs niet toen Marie haar armen om hem heen legde en hem dicht tegen zich aan drukte.

In de sloep zaten mensen uit alle klassen broederlijk naast elkaar. In nood zijn er geen armen of rijken.

Het duurde nog een uur voor de boeg van de machtige Titanic helemaal onder water verdween. De achterstevan rees hoog uit het water op en de drie propellers blonken in het schaarse licht.

De lichtjes van het schip knipperden nog even en gingen toen voor altijd uit.

Marie hield Arthur stevig tegen zich aan toen het schip met een enorme knal in tweeën brak en uiteindelijk in de diepte verdween. Mensen huilden en schreeuwden toen ze in het ijskoude water belandden.

Arthur stak zijn verkleumde handen in de zakken van zijn jas en vond de blauwe geluksknikker van George.

‘We moeten terug!’ riep hij luidkeels. ‘We moeten die mensen helpen!’

‘Ben je gek!’ bromde de man aan de riemen. ‘Als we terugkeren, worden we overspoeld door mensen die allemaal in de boot willen. Dan gaan we zelf ook naar de haaien! Is dat wat je wilt?’

‘Maar ...’

‘Hou je mond, snotneus!’ snibde een deftige dame.
Arthur begon opnieuw te huilen. Hij hield zijn oren dicht tegen het hulpgeroep, dat langzaam maar zeker uitstierf in het ijskoude water.

Van de rest van de nacht herinnerde hij zich niet zo veel meer. De sloepen werden een uur later opgepikt door de Carpathia. Die oceaanlijner was toevallig in de buurt toen de Titanic noodsignalen uitzond.
Aan boord zocht Arthur tussen de overlevenden, maar nergens vond hij George.

Vertrokken voor een eindeloze reis

Drie dagen later bereikten ze New York in een kletterend onweer. Tante Ruth en oom Edward huilden toen ze Arthur en Marie in hun armen sloten. En ze stuurden meteen een telegram naar Londen om hun ouders gerust te stellen.

‘Marie?’ fluisterde Arthur toen ze met een taxi naar hun nieuwe thuis reden. ‘Wat zou je gedaan hebben als die officier me niet in de sloep had gelaten?’

‘Wat denk je?’ Marie fluisterde ook en toch hoorde hij tranen in haar stem.

Een paar weken later vond Arthur George terug in de krant. In de haast eindeloze lijst van slachtoffers. Arthur hilde niet. Hij voelde zelfs een heel klein beetje opluchting nu de onzekerheid wegviel.

Hun vriendschap was kort geweest, maar eigenlijk had George zijn grote droom waargemaakt. Hij was nog steeds op de Titanic. Voor een prachtige reis, die nooit zou eindigen.

Arthur bekeek de blauwe geluक्सnikker tussen zijn vingers.

‘Vaarwel, vriend’, zei hij zacht.